

Dosarul nr. 2r-631/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Olga Cernei)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Natalia Simciuc, Ion Țurcan, Iurie Cotruță)

DECIZIE

03 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Igor Vignan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării articolului 6 § 1 CEDO a dreptului la examinare în termen rezonabil a plângerii de către Procuratura sect. Buiucani și repararea prejudiciului,

împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Igor Vignan împotriva hotărârii din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și i s-a oferit termen pentru depunerea cererii de apel motivate și tradusă în limba de stat,

constată:

La 13 ianuarie 2017, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării articolului 6 § 1 CEDO a dreptului la examinare în termen rezonabil a plângerii de către Procuratura sect. Buiucani și încasarea din contul bugetului public național, prin intermediul Ministerului Justiției, suma de 20 000 000 de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat.

Prin hotărârea din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Igor Vignan a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.119, 126-130).

La 27 martie 2018, Igor Vignan a declarat apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea fiind redactată în limba rusă (f.d. 124).

Prin încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Igor Vignan împotriva hotărârii din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și i s-a oferit termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheierii, pentru depunerea prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău cererii de apel motivate și cu traducere în limba de stat (f.d. 135-136).

La 21 iunie 2018, Igor Vignan a depus cerere de apel suplimentară, redactată

în limba rusă, împotriva hotărârii din 28 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 145-147 recto-verso).

La 21 iunie 2018, Igor Vignan a declarat recurs împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 148-149 recto-verso).

În motivarea recursului a indicat că, obligându-l să prezinte cererea de apel cu traducere în limba de stat, instanța de apel a admis o discriminare în privința sa și a încălcat dispozițiile art. 6 din Legea nr. 3465 din 01 septembrie 1989 „cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești”.

De asemenea, recurentul a opinat că instanța de apel a ignorat decizia din 01 aprilie 2010 a Curții Supreme de Justiție emisă pe cauza nr. 2re-135/10, prin care s-a constatat că cetățenii Republicii Moldova sunt în drept de a înainta acțiuni redactate atât în limba de stat, cât și în limba rusă.

Succesiv, Igor Vignan a remarcat că instanța de apel a interpretat eronat dispozițiile art. 365 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece Curtea de Apel Chișinău dispune de traducători, care puteau traduce cererea de apel din limba rusă în limba de stat.

În corolar, a invocat că prin obligarea sa de a prezenta cererea de apel cu traducere în limba de stat i s-a limitat accesul liber la justiție.

Recurentul a solicitat constatarea încălcării articolului 6 § 1 CEDO – limitarea accesului liber la justiție; constatarea încălcării articolului 14 CEDO – discriminarea pe bază de limbă de către o autoritate publică; admiterea recursului, casarea integrală a încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie a problemei în fond.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când i-a fost comunicată lui Igor Vignan încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul art. 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept pertinente speței.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În sensul art. 365 alin. (1) lit. d), e) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului.

Articolul 368 din Codul de procedură civilă prescrie în alienantul (1) (în redacția perioadei incidente speței) că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Raportând la caz normele citate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel depuse de Igor Vignan, or, apelantul nu a indicat în cererea de apel motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, precum și probele invocate în susținerea apelului.

Din aceste considerente, Colegiul apreciază că instanța de apel justificat a obligat apelantul Igor Vignan să prezinte cererea de apel care să corespundă cerințelor art. 365 din Codul de procedură civilă.

Totodată, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de substanță argumentele recurentului, precum că nu este obligat să prezente cererea de apel cu traducere în limba de stat, deoarece acest fapt îi limitează accesul liber la justiție, cu atât mai mult că instanța de apel dispune de traducători, care puteau traduce cererea de apel din limba rusă în limba de stat.

Or, Constituția Republicii Moldova consfințește în articolului 13 alin. (1) și (4) că, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine. Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică.

În coroborare cu normele enunțate, articolul 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Colegiul taxează că prevederi similare celor constituționale precitate se conțin și în art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Astfel, sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale, care impune o condiție *sine qua non* ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu conține dispoziții cu privire la limba utilizată în fața tribunalului, ci impune asigurarea gratuită, atunci când este cazul, a unui interpret.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează faptul că discuțiile referitoare la accesul în justiție trebuie să se poarte în sfera legislației procesuale, care constituie legislația specială, nu în cea a unor legi generale.

Colegiul opinează că, întrucât judecarea pricinilor civile se desfășoară în limba de stat (potrivit art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă), cererile de chemare judecată nu vor putea fi depuse în instanța de judecată într-o altă limbă.

Așadar, cererea de chemare în judecată redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducerea acesteia realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii de chemare în judecată formulată într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

În cauza *Ivanov v. Finlanda* din 29 mai 2002, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngrădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Mai mult decât atât, Colegiul consideră imperioasă Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale „pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova și a articolului 4 alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale (sesizarea nr. 9a/2018)”, prin care *inter alia* s-a constatat desuetudinea Legii nr.3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Conjunctura relevată profilează justetea concluziei instanței de apel de a nu da curs cererii de apel depuse de Igor Vignan din motiv că aceasta nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365, precum și nu este redactată în limba de stat și în care se desfășoară procedura civilă, acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea acestor neajunsuri.

Or, în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 191 din 23 septembrie 2016, în vigoare la 28 aprilie 2017), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Finalmente, Colegiul vădește că ipotezele descrise reliefează lipsa substanței recursului declarat de Igor Vignan, deoarece acestea nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural civil, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Igor Vignan împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării articolului 6 § 1 CEDO a dreptului la examinare în termen rezonabil a plângerii de către Procuratura sect. Buiucani și repararea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu